

SMEs : หัวจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคดิจิทัล (Digital Economy)

จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ประกอบกับปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านลบทั้งภายในและภายนอกประเทศ ภายใต้กรอบเวลาการดำเนินงานของรัฐบาลที่จำกัด ทำให้รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน และหนึ่งในปัญหาสำคัญ คือ การปรับปรุงและพัฒนา SMEs ของไทยให้เข้มแข็งโดยเร็ว

สถานการณ์ของ SMEs ไทย

การลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นการดำเนินธุรกิจอิสระที่มีเอกชนเป็นเจ้าของ มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ ที่ภาครัฐในหลายประเทศมีนโยบายให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ สำหรับ SMEs ของไทยนั้นเริ่มมีการดำเนินการมาตั้งแต่ ปี ๒๕๓๐ และรัฐบาลได้เห็นความสำคัญและจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อดูแลและส่งเสริม SMEs ของไทยตั้งแต่ ปี ๒๕๔๓ จนถึงปัจจุบัน

จากข้อมูลสถิติของธนาคารโลก ประเทศที่มีรายได้สูง เช่น ญี่ปุ่น เยอรมนี จะมีการดำเนินธุรกิจ SMEs อย่างกว้างขวาง และมีสัดส่วนรายได้ถึงร้อยละ ๕๐ ของ GDP แต่สำหรับไทย จากสถิติของ สสว. ในปี ๒๕๕๖ พบว่ารายได้ของ SMEs ไทยอยู่ที่ร้อยละ ๑๓ ของ GDP ซึ่งแสดงให้เห็นว่า SMEs ไทย ยังสามารถขยายตัวได้อีกมาก แต่ขาดการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งต่างจาก SMEs บางประเทศที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น SMEs จึงเปรียบเสมือนต้นกล้าทางเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าได้รับการสนับสนุนดูแลอย่างถูกต้องก็จะกลายเป็นต้นไม้ใหญ่ทางเศรษฐกิจที่ให้ดอกผลกับระบบเศรษฐกิจไทยในอนาคต ด้วยเหตุนี้การพัฒนา SMEs จึงมีความสำคัญและมีโอกาสจะละลายได้

ปัจจุบันผู้ประกอบการ SMEs ไทยยังคงต้องช่วยเหลือตนเองเป็นหลัก แม้จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐตามนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลและสถานการณ์ของประเทศในแต่ละห้วงเวลา แต่ก็ยังขาดแผน

แม่บทในการพัฒนา SMEs ในภาพรวมทั้งประเทศ ในปัจจุบันไทยอยู่ในฐานะประเทศลำดับที่ ๓ ในอาเซียน ที่เหมาะสมต่อการลงทุนธุรกิจ SMEs รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งหากไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนา SMEs อย่างเป็นทางการ จะทำให้ไทยเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยเร็วขึ้น

อุปสรรคของการพัฒนา SMEs ไทย

๑. การบริหารจัดการ SMEs ไทย ส่วนใหญ่ยังเป็นระบบครอบครัว ทำให้ไม่มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในรูปแบบธุรกิจ

๒. การเข้าถึงข้อมูล SMEs ไทยยังขาดการพัฒนาในเรื่องช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนข้อมูลสำคัญทางด้านธุรกิจ เช่น นวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ในด้านต่างๆ นโยบายและมาตรการของรัฐ ฯลฯ ทำให้ขาดข้อมูลที่เพียงพอสำหรับประกอบการตัดสินใจ ดังนั้น SMEs ไทย จึงเสียเปรียบในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของต่างประเทศ

๓. การเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs ไทยยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้ เนื่องจากขาดการทำบัญชีอย่างเป็นทางการ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ ทำให้ต้องกู้เงินลงทุนจากนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง ส่งผลต่อการขยายการลงทุนใน SMEs ต่อไป

ThaiFranchiseCenter.com	
ประเทศ "แหล่งทุน" SMEs ในอาเซียน	
อันดับ	สาขาที่มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้ดีขึ้น
1 สิงคโปร์	การจดทะเบียนทรัพย์สิน การขอสินเชื่อในด้าน การเข้าถึงข้อมูลและมีการใช้ระบบออนไลน์มากขึ้น
2 มาเลเซีย	การเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตก่อสร้างและใช้ไฟฟ้าผ่านระบบ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ
3 ไทย	การชำระภาษี ที่มีการปรับให้ชำระน้อยลงโดยลดอัตราเงินสมทบ กองทุนประกันสังคมของฝ่ายนายจ้าง
4 บรูไน	การขอสินเชื่อ การเข้าถึงข้อมูลผ่านหน่วยงาน ศูนย์ข้อมูลเครดิตสาธารณะ
5 เวียดนาม	การขอสินเชื่อ การเข้าถึงข้อมูล การคุ้มครองนักลงทุน และการชำระ ภาษี ปรับปรุงระบบข้อมูลสินเชื่อโดยบังคับให้บริษัทมหาชน เปิดเผยข้อมูลมากขึ้น
6 ฟิลิปปินส์	การขออนุญาตก่อสร้าง การขอสินเชื่อ การเข้าถึงสินเชื่อ การเผยแพร่ ข้อมูลสินเชื่อทั้งด้านบวกและลบ การชำระภาษี และการใช้ ระบบออนไลน์ในการชำระภาษีด้วย
7 อินโดนีเซีย	การขอสินเชื่อ ข้อมูลสินเชื่อผ่านกฎระเบียบใหม่ ที่กำหนดกฎหมาย ในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเครดิต
8 สเปน.ลาว	การชำระภาษี โดยการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล
9 กัมพูชา	การเริ่มต้นธุรกิจ โดยให้ตรวจสอบชื่อบริษัทกับกรมทรัพย์สิน ทางปัญญา การยื่นเอกสาร การลงทะเบียน เพื่อขออนุมัติและ ประทับตราจากสำนักงานสรรพากร
10 เมียนมาร์	การชำระภาษี ลดภาษีนิติบุคคลลง

ที่มา : ธนาคารโลก, ประชาชาติธุรกิจรวบรวม

มาตรการสนับสนุน SMEs ของรัฐบาล

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลชุดปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นวงเงิน ๑.๓๖ แสนล้านบาท โดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกฯ ฝ่ายเศรษฐกิจ เสนอให้รัฐบาลอนุมัติวงเงินกู้ผ่านกองทุนหมู่บ้าน ๖ หมื่นล้านบาท เพื่อสนับสนุนธุรกิจ SMEs ทั่วประเทศ และได้มีการประกาศนโยบายส่งเสริม SMEs เป็นวาระแห่งชาติ ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ อีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลต้องการส่งเสริมและกระตุ้นภาครัฐและเอกชน ให้เห็นความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

มาตรการการเงินการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ระยะเร่งด่วน

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน มีมติเห็นชอบมาตรการการเงินการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ระยะเร่งด่วน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ รวม ๕ มาตรการ คือ

๑. โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้กับผู้ประกอบการ SMEs วงเงินรวม ๑ แสนล้านบาท
๒. การปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการค้ำประกันสินเชื่อโครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme (PGS-5) ผ่านบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) มีวงเงินค้ำประกัน ๑ แสนล้านบาท
๓. มาตรการสนับสนุนด้านการลงทุนให้แก่ SMEs ระยะเริ่มต้น (Start-up) ที่มีศักยภาพสูง โดยความร่วมมือของธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนแห่งละ ๒ พันล้านบาท รวมเป็นเงิน ๖ พันล้านบาท
๔. มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs
๕. มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่จดทะเบียนพาณิชย์ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นระยะเวลา ๕ รอบบัญชีต่อเนื่องกัน

จากมาตรการ ๕ ข้อข้างต้น น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญสนับสนุนให้กับ SMEs ไทยได้เป็นอย่างดี

SME : พลังหลักเศรษฐกิจไทยสู่ยุคดิจิทัล

นอกเหนือจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับ SMEs ไทย โดยมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ ดังกล่าวแล้ว รัฐบาลยังมีแผนในการปรับเปลี่ยน SMEs ไทย ไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่หรือเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมีพลวัตของสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคต โดยมีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตมวลรวมของประเทศ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์เศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ของไทย

- มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทุกตำบล เพื่อเชื่อมต่อเครือข่ายเศรษฐกิจดิจิทัล (๘ หมื่นล้านบาท)
- บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐที่ได้มาตรฐาน
- ให้เอกชนใช้โครงข่ายร่วมกันเพื่อลดค่าบริการ
- จัดตั้งหน่วยงานบอร์ดแบนด์ (Broad band) แห่งชาติและขยายโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber optic)
- ขยายการใช้บริการและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความปลอดภัยน่าเชื่อถือ
- สนับสนุนการให้บริการ Mobile 3G, 4G/LTE, Wi-Fi หรือ FTTx

บทวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาจากนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน การยกระดับให้ SMEs เป็นวาระแห่งชาติ การกำหนดมาตรการด้านการเงินการคลังเพื่อช่วยเหลือ SMEs เป็นการเร่งด่วนทั้ง ๕ มาตรการ การกำหนดยุทธศาสตร์เศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจในสังคมโลกยุคใหม่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สิ่งเหล่านี้ น่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนต่อธุรกิจ SMEs ไทย ให้สามารถก้าวข้ามอุปสรรคที่เผชิญในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา และผลักดันให้ SMEs ไทย เติบโตได้อย่างมั่นคงและมีอนาคตที่สดใส

อย่างไรก็ตาม แม้ในปัจจุบัน SMEs ไทยจะมีความเข้มแข็งกว่า SMEs ของประเทศสมาชิกที่เป็นคู่แข่งในอาเซียนบางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม แต่ไม่ได้หมายความว่าประเทศเหล่านั้นจะไม่มีโอกาสแข่งขันในประเทศไทย ดังนั้น SMEs ไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในทุกๆ ด้าน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการขยายตัวของธุรกิจ SMEs ขณะที่ในปลายปีนี้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC กำลังจะเกิดขึ้น จึงนับเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่จะขยายตลาด SMEs ไทยในภูมิภาค มุ่งเน้นการใช้ศักยภาพของ SMEs ให้เป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างเศรษฐกิจระดับจุลภาค มหภาค ทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค โดยเศรษฐกิจของประเทศจะมีความเจริญมั่นคงได้นั้น SMEs จะต้องได้รับการพัฒนา ส่งเสริม และมีแนวทางการสนับสนุนอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถก้าวสู่ระดับสากลได้อย่างมั่นคง และเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยต่อไป...

อ้างอิง :

- <http://www.thaifranchisecenter.com/document/show.php?docuID=๗๑๒>
- http://thaipublica.org/๒๐๑๕/๐๙/ncpo-cabinet-๒๕๕๘_๓๙/
- https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/NorthEastern/DocLib_Research/๐๒-SMEs_Full.pdf
- http://www.tpa.or.th/tpanews/upload/mag_content/๘๘/ContentFile๑๗๘๑.pdf